

ચોથી ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદની કરમાસથી
વેરતન પ્રેમાનંદકૃત નાટક ઉપરથી ઉપજાવી કાઢેલ
વિનય.

શ્રી સત્યભામા નાટકનાં-ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,
ઘેલાભાઈ દોશ્વતરામ દલાલ.
એજન્ટસ.

Shri Deshi Natak Co. Ltd.

શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડ.
અમદાવાદ.

અમદાવાદ.

ધી “ડાયમંડ જ્યુબીલી” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ દેવીદાસ હગનલાલે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૧ લી. પ્રત ૧૦૦૦.

સને ૧૯૧૨. સંવત ૧૯૬૮.

કિંમત ૦-૨-૦ (બે આના.)

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ
૩૯૦૯

અંથ સ્વામિત્વના સર્વ હક્ક પ્રસિદ્ધ કર્તાએ (કંપનીએ) સ્વાધીન
રાખ્યા છે માટે પ્રસિદ્ધ કર્તાની રજા સીવાય કોઈએ છાપવું,
છપાવવું, વેચવું, વેચાવવું, કે ભજવવું નહીં.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગજગતી કાપીગઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૪૦૫ વર્ષિક

પુસ્તકનું નામ રત્ન (પાપા) નાટકોગાપતી

વિષય ૨ - ૨ - ૩

શ્રી સત્યભામા નાટકનાં પાત્રો.

પુરુષ વર્ગ.

શ્રીકૃષ્ણ.....પરમાત્મા.
શ્રીદામો.....તહેમના મિત્ર.
નારદજી.....દેવર્ષિ.
વસુદેવજી.....શ્રી કૃષ્ણના પિતા.
સાત્યકી } .....અમાત્યો.
અકુર }
સત્રાજિત.....શ્રી સત્યભામાના પિતા.

કંચુકી, કૃતવર્મા, ઇંદ્રાદિ, દેવો વિગેરે વિગેરે.

સ્ત્રી વર્ગ.

રુકિમણી } .....શ્રી કૃષ્ણની રાણીઓ.
સત્યભામા }
દેવકીજી.....શ્રી કૃષ્ણનાં માતાજી.
ચાક્રમતી.....શ્રી સત્યભામાનાં માતૃશ્રી.
નાગરિકા.....શ્રી સત્યભામાની સખી.
કનકમાલીકા.....શ્રી રુકિમણીની સખી.
તિલોત્તમા } .....સ્વર્ગની અપ્સરાઓ.
રંભા }
ઉર્વશી }
હીમતી.....શ્રીદામાની પત્ની.

નટી, સાહેલીઓ, નાયનારીઓ વિગેરે વિગેરે.

શ્રી સત્યભામા નાટકનો ટુંક સાર.

અંક પહેલો.

મંગળાચરણ—

પ્રવેશ પહેલો—શ્રીકૃષ્ણધામમાં શ્રી કૃષ્ણ અને શ્રીદામો વાર્તા વિનોદમાં-પાછળથી રૂકિમણી-અને રીસામણાં મનામણાં.

પ્રવેશ બીજો—શ્રીદામો અને નાગરિકા શ્રી સત્યભામાનાં લગ્ન સંબંધમાં વાતચિત. ખટપટ કરવા નિશ્ચય.

પ્રવેશ ત્રીજો—શ્રી કૃષ્ણ અને શ્રીદામો શ્રી સત્યભામાને જોવાના વિચાર વમળમાં. કનકમાલિકા અને રૂકિમણી શ્રીકૃષ્ણ ચીંતામાં. પાછળથી હીમતીને બોલાવી સત્યભામા સંબંધમાં યુક્તિથી વાત કઢાવી લેવી.

પ્રવેશ ચોથો—શ્રી કૃષ્ણ તથા નારદજી નરકાસુરના ત્રાસમાં સોળ હજાર સુંદરીઓને છોડાવવાનો ઇંદ્રનો સંદેશો. શ્રીદામાનું નારદજી પાસે હાજર રહેવાનું વચન લેઈ લેવું.

પ્રવેશ પાંચમો—વિચારવમળમાં પડેલાં રૂકિમણી. કનકમાલિકાનો સંદેશો. પાછળથી કૃષ્ણ સાથે વિનોદમાં-રોકડક.

પ્રવેશ છઠ્ઠો—શ્રી કૃષ્ણ અને શ્રીદામો. ઉમ્મસેન મહારાજે નહોતા બોલાવ્યા પણ પોતે પ્રપંચ કર્યો હતો તેવો શ્રીદામાનો ખુલાસો અને સુવર્ણ સરોજકા તરફ જવું.

પ્રવેશ સાતમો—સુવર્ણ સરોજકામાં શ્રી સત્યભામા તથા સાહેલીઓ. ગરબો. પાછળથી શ્રીકૃષ્ણ તથા શ્રીદામો. પ્રેમ સંવાદ. ઓર્ચીતું સત્રાજીતનું આવવું અને શ્રી સત્યભામાનું હરણ.

ટુંક સાર.

અંક બીજો.

પ્રવેશ પહેલો—શ્રીદામોં અને નાગરિકા શ્રી સત્યભામા કેદમાં પડ્યા સંબંધમાં વાતચીત અને કેમ મુક્ત કરાવવી તેની ચુક્તિ પ્રયુક્તિમાં.

પ્રવેશ બીજો—જેશીબુઆના રૂપમાં શ્રીદામો અને ચારમતી શ્રીસત્યભામાનું ભવિષ્ય—અને ચુક્તીથી ચારમતીના ગળામાંથી શ્રીસત્યભામાના કેદના ઓરડાની કુંચી કઢાવી નાંખવી.

પ્રવેશ ત્રીજો—વિરહ વ્યાકુળ શ્રી સત્યભામા. પાછળથી નાગરિકા. વિરહ વર્ણન. છબી ચીતરવી.

પ્રવેશ ચોથો—શ્રી કૃષ્ણ અને શ્રીદામો શ્રી સત્યભામાની મુલાકાત સંબંધમાં વાતચીત, છબી જોવી, તે બાબતમાં વાદવિવાદ. છંછેડાયેલી રૂકિમણી. વસુદેવજીનું શ્રી કૃષ્ણની પ્રકૃતિ જોવા આવવું. રૂકિમણીનું કૃતવર્તન બતાવવું.

પ્રવેશ પાંચમો—શ્રીકૃષ્ણ પ્રેમ રાગમાં અમાત્યો સાત્યકી અને અકુરનું આવવું. મહોત્સવમાં પધારવા વિનંતિ. શ્રીદામાનું મહોત્સવમાં જવા માટે આવવું. રૂકિમણીની મહોત્સવમાં જવા તૈયારી અને સત્યભામાની પ્રતીમા માટે તાણાતાણ. દેવકીજી અને શ્રીકૃષ્ણ શ્રીદામો. નવી વહુ લાવવાનો વિનોદ.

પ્રવેશ છઠ્ઠો—શ્રી કૃષ્ણ શ્રીદામો. શ્રી સત્યભામા સાથેનો પ્રેમ પ્રસંગ, નારદજીનું પ્રગટ થવું. શ્રીકૃષ્ણ તથા શ્રી સત્યભામાનાં લગ્ન સત્રાજીત અને ચારમતીનો ઓર્ચીતો પ્રવેશ. લગ્ન થઈ ગયાં જાણી જાંખાં પડવું.

પ્રવેશ સાતમો—શ્રીદામો અને નાગરિકાની હુસારુસી, અને આપવડાઇ. પાછળથી નારદજી અને સત્યભામા. પારીજાતકના પુષ્પ બાબતમાં ચંદ્રમણી. સત્યભામાનું રક્ષણ.

પ્રવેશ આઠમો—પ્રેમવિનોદમાં આવી ગએલ રૂકિમણી શ્રી કૃષ્ણ સાથે હોરમાં વેણીગુંથન. પારીજાતક પુષ્પનું ચોટલામાં ગુંથવું. સત્યભામાના સોગન. સત્યભામાનું ઓગીતું આવવું. ક્રોધ.

ટબલો.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ પહેલો—નારદજી ભગવત લીલાના વિચારમાં. રૂકિમણીને ભગવાનને વિટંભણામાંથી બચાવવા વિનંતી.

પ્રવેશ બીજો—રીસાયલાં શ્રીસત્યભામા. રીસામણાં મનામણાં. પાછળથી રૂકિમણી. ટપાટપી. સ્વર્ગમાંથી પારીજાતક પુષ્પ લાવવા વચન માગી લેવું અને શ્રીકૃષ્ણનું શ્રી સત્યભામા સાથે સ્વર્ગમાં જવું.

પ્રવેશ ત્રીજો—નિલોત્તમા તથા રંભા વાર્તા વિનોદમાં. નંદન વનમાં વિનોદની નૈયારીઓ. ત્યાં જવા અપસરાઓનું જવું.

પ્રવેશ ચોથો—નંદનવન. ઉર્વશીનો નાચ. દેવસભા. ગરડનું પારીજાતકના ઝાડ સાથે ઉડ્યે ઉડવું.

પ્રવેશ પાંચમો—શ્રીસત્યભામા આનંદમાં. રૂકિમણીનું આવવું. વાણી વિનોદ. રોળ હળર સુંદરીઓનો પ્રવેશ. શ્રી કૃષ્ણ શ્રીદામો તથા નારદજી. છેવટનો આનંદ.

ત્રીજો અંક સમાપ્ત.

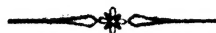

શ્રી પરમાત્મને નમઃ

વિનય

શ્રી સત્યભામા નાટકનાં ગાયનો.

મંગલાચરણ.

સૂત્રધાર—

૧

અંકે લેઈ શિવાને, શિવ મુદમનથી મોહમગ્ને રહ્યાતા;
એવે ત્યાં શંભુ હસ્તે, પ્રિયવર વિજયાલુંગી અર્પી ગયાતા;
તેમાંની અદ્ય લોળે, પ્રથમ શિર ધરી, પાર્વતીને કહ્યું લ્યો;
ગંગા પે'લી સતીથી, ગ્રહણ નવ કરે, લોગવ્યું આ રહ્યું ઘો.

અઘાંજે પ્રણમી સતી મનવતા, પ્રત્યક્ષ પોતે પ્રભુ;
ના ના ના વિજયા ગ્રહુ નવ કહા, ગંગા ઝણી હે વિભુ;
નંદાકૂંડ વને ગયાજ વિજમા, લાવ્યા કહે શે દુભુ;
અર્પી સર્વ સતી સુખી, શિવ કરે તે પાદમાં હું લૂણું.

ખાળાઓ—

૨

વન જડ તરૂ વૃંદ વસંતરમે. (૨)
કયમ ચેતનને વિષ્ણુ સજન ગમે. વન.
પુખ્ત પેલી ઘેલી ખનીને (૨) વહાલા.
લેઈ કુસુમ રજ હોળી રમે. વન.

નીજવર તફવરને જઈ વળગી (૨)

અળગી ન થઈ જક લેઈ ઝુમે.

વન.

મોતી હીરા સૂવચ્ચ સજીને (૨)

કામિની કામિની કંથ હમે.

વન.

અંક પહેલો.

નાચનારીઓ—

૩

હહીં માંખણ ચોર્યાં અને ચોર્યાં ગોપી ચીત્ત;

ગાંડી રાધાને કરી કપટી કહાન ખચીત.

રા.— આધા રહો બહાલા શામળીઆ સતાવો ના. (૨)

ક.— જાણી રસીલી શાણી ખીલીને ખીલાવો ના. આધા.

રા.— ગરજ સર્યાં પછી થાઓ છો વેરી (૨)

ક.— માનો મધુરી માન ખાઓ ના. આધા.

રા.— પ્રેમી બનાવી બહાલા વીસારો (૨)

ક.— રાધા રસીકડી રીસાઓ ના. આધા.

કળણ-રક્ષમણી—

૪

શાણી ચીડઈ (૩) ન જાઓ;

મધુરી મોહીની મરડાઈ ન જાઓ.

લોળી લાળી મ્હને શું અરે જાવ જાવ. શાણી.

મોઝે મીકું બોલી બાળા બનાવો (૨)

નહીં અરે નહીં.

જણ્યા અજણ્યા ઝો શાણા ન થાવ.

શાણી.

જાણી ઠગારા ઠગાઈ ત્હમારી (૨)

માનોને. ઉહું.

આવોને. ઉહું.

રીસાઈ ન જાવ.

શાણી.

નાગરીકા-સુદામા—

૫

યઈ ઘેલીરે સખીરી ઘેલી વનમાળી બાળીને યઈ છે ઘેલીરે.

ધીરજ ધરજે તું;

બાળ સનેહી છું ખોલેલું પગજે તું-બાળ સનેહી છું.

પ્રીતીની રીતી નથી સાવ સહેલી. વનમાળી.

નહીં કરગરતી તું;

કોથી ન ડરતી હું; ધાર્યું હું કરતી હું;

ખાવા વધામણી જાઉં વહેલી. વનમાળી.

શ્રી કૃષ્ણ—

૬

મળી જેને સતી શાણી તે સુભાગી જગમાં;

રાગી જગમાં ખરો સુભાગી જગમાં. મળી.

સતી છે પતીની છાયા ગુણે ના ગણી શકાયા;

લગની મધુરી શું લાગી જગમાં. મળી.

મળી જો જગે કુનારી નિહાળી નરકની ખૂંટારી;

ભલુ યઈ જાવું તો વિરાગી જગમાં. મળી.

રૂક્ષમણી—

૭

તમ ચરણ સ્મરતી નાથ મરતી ઉર મુઝાયે હાથે;

દારા ઉગારો તારો ત્હમે જીવન (૪)

આવો પીયુ મહારા પાઓ પ્રીતી ખ્યાલા આવો પીયુજીરે.
તમ દરશન વિણ બહાવરી આ દાસીને નહિ સતાવોરે;
પ્રીતી રીતીમાં ઘેલી થયાનું નાથ મળ્યું આ દહાણુ;
મરેલીને ના પ્રીતમ મારો લાવો હયા ઉર પ્રાણુ;
કુર પીયુ ના થાઓરે.--આવો.

નારદ—

૮

વિચારી જોને અખિલ જગતમાં શું તહાડું ! (૨)
માત ન તહારી તાત ન તહારો મિત્ર પ્રિયા નહી તહારી;
જાત ભગિની કો કોના નહી મરતાં હે વિસારી. વિચારી.
હેહ ન તહારી તું કોનો છે ! કોણુ જગતમાં તહાડું !
હરીભજન છે તહાડું વિશ્વમાં, મોક્ષ સદા દેનાડું. વિચારી.

રૂક્ષમણી—

૯

મન મહાડું ભમે ચગડોળે ચઢ્યું. (૨)
ન કાંઈ સુઝે, ન કાંઈ રૂચે. (૨)
નથી ગમતું રહે ચોદિશા રમતું. મન.
કરે હાસ્ય કાગ દુર્દુર જ્યાં પ્રાણુ હરે,
પ્રસુતા પીડ કહો વાંઝણી શું દીલ ધરે;
ન દાઝ અન્ય તણી કોઈ ઉર આપ ધરે,
સકળ સુધી મહીં સ્વાર્થ રહ્યો બ્યાપી ખરે;
આપરંગે નવરંગે ઉમંગે ઉછરંગે સહી ભમતું. મન.

રૂક્ષમણી—

૧૦

શું ચિતહર સુખકર પ્રિયકર મુહબર મોહન મહાશ જાન્ય.
શું મોહન મહારા જાન્ય. (૨)

હિલકું હૈં હુઃખાય, અરેરે હાય અરેરે હાય. શું.
 ઉડી જાઓ ક્યાં પ્રેમી પોપટ, મેના આ મુઝામ;
 ઉભા રહો અલખેલા છેલા ઘેલા આમ થવાય.
 ન થવાય ન જવાય ન રહેવાય ન રહેવાય;
 આ વિરહ વેદના વસમી શે વેઠાય.
 શું ગયા ગયા, હા ગયા ગયા ! નહી રહ્યા રહ્યા;
 લાગી તનમનમાં સ્હાય. શું.

સત્યભામા-સાહેલીઓ- ૧૧

(ગરબો)

ખીલ્યો ફૂટો બહન આ બાગ વસંત સોહાગ રસીકવર રમવાનેરે
 કેયલના ટહુકારા થાય. ટિહુ-ટિહુ-

મીઠારવે ગાય વિરહીણીને હમવાનેરે—

ખીલ્યો●

શેષનાગ શેભી રહ્યો ભાલ ઉગ્યો જ્યમ ભાણ;
 ભમર ભમર સમ ઓપતી જાણે ખેંચું બાણ;
 કમળ સમ નયન રસાળ— હાલે. ચાલે.

હરણ તણું બાળ આવ્યાં અહીં રમવાનેરે.

ખીલ્યો.

અણિઆળી ફીર નાસીકા વેસર મયુર સમાન,
 હાંતો દાદમની કળી પ્રવાળ ઓઝ પ્રમાણ,
 રહ્યો શેભી કંઠ તણો હાર, ઓહો વાફૂ વાફૂ,
 શેભાનો નહીં પાર હૃદય ધણો ગમવાનેરે.

ખીલ્યો.

બહન બાગ ખીલ્યો ભલે વિણ માળી કરમાય,
 પ્રેમવારી સીંચન વિના હૃદય વેલ સોશાય,

અભાગિયું કૃપ અપાર ના ના, ના ના.
સરજીયું સંસાર વિરહ દુઃખ ખમવાનેરે.

ખીલ્યો.

શ્રી કૃષ્ણ—

૧૨

અમલ કમલ જેવી જીવતી તો જણાયે,
નવલ અમલ જામ્યો એવી આંખયો ગણાયે;
અકલ અકલ થાયે શી મહિરાક્ષિ આગે,
તરલ સરલ હૃદિ કામીને અંગ લાગે ! !

વેલી કે અલખેલી, હેલી મેલીવને જીઓ વે'લી
ઉરજ કુસુમ અંકુરિત, અખળા કે એ શકે હશે વેલી !

સત્યભામા—

૧૩

વાહ નવરે (૩) હાથે ધડયો પ્રભુએ,
લાગે લટકાળો.
ધારીને, મારીને, સ્હારીને, બાણેથી,
ચીત ચોટયો ચટકાળો. વાહ નવરે.
લટક મટક શું ચાલ મધુરી મનડું હરનારી,
મદન મદન છું તું મુજ કેરો તું'પર ગઈ વારી;
આવોને, જાવોને, લાવોને, પતીને,
ઝંટ જીવતર નહીં બાળો. વાહ નવરે.

ટેપ્પો.

અંક બીજો.

નાગરીકા—

૧૪

કામ તણો મહીમાય,
 કહે સખા કેમ કહી શકું, કામ તણો મહીમાય.
 દેવનો દેવ કરત શેવ, જગત જન. કામ તણો.
 પુષ્પ ધનુ ધરતો એ હાથ દોરી જમર તણી સંગાય;
 ચટકાળી, લટકાળી, છબીલી, ઊગાળી,
 વાંકલડી, આંખલડી, નારી તણીનાં;

બાણ કરે જગરાય. કહે સખા.

સૈન્ય કર્યું અબળા તણું, વસંત થઈ સરદાર;
 દીવાન ચાંદો થઈ પડ્યો, વહે રાજ્યનો બાર;
 શીવરૂપી મોટો અરી, બાળક કામ ગણાય;
 તણુ જગત ધુળવતો, વરસાવે દીલ લાદ્ય. કહે સખા.

શ્રી દામો—

૧૫

હું ખેલાડી ખડાદુર બંકો, ધણો છકકો ધણો પકકો;
 હું જગમાં વગડાવું ડંકો, ધણો અઠો ધણો પઠો.
 હું સીધો સાદો છું જેવો, તેવો હું નટખટ મસ્તાનો;
 રણજંગી હું બહુરંગી, હું ઉમંગી હું ના રહું છાનો.
 હું ધારૂં દિલે તે આવી મીલે, ખડેકાવું કંઈ મહેકાવું કંઈ;
 અંતર મંતર જંતર તંતર સૌ સમજું છું, વાહ વાહ વાહ. હું.

સત્યભામા—

૧૬

થયો પરવશ આ પ્રાણ, પ્રાણ ચોરી ગયા ચિત્ત;
 પ્રાણ ચોરી ગયા ચિત્ત, (૨) ઉભરાય ઉર પ્રીત;
 વાધતી જતી ખચીત, હવે નેક પ્રીત નીત. થયો.
 જીગર જખીને જ્ઞાન જોઈ, પહોં પ્રેમનું ખીજ;
 મોહન તુજ મોટાઈની ક્યારી બની બીનીજ.
 હવે તારું પ્રીતિ નીર પ્રાણ ક્યારે મળે;
 જુઠું જામી રૂઠું આઠ કુલ ક્યારે ફળે.
 કંથ ક્યારે મળે ઇચ્છીત. થયો.

નાગરીકા-સત્યભામા—

૧૭

જો જોઈ લે મન મોહી લે અલખેલો જો જો ગમે (૨)
 તું ખોલી લે દીક્ષ ખોલી લે જોખનીયું અંખે દમે (૨)
 અહોહોહોહોહો ખહેની (૨) પ્રીતીની કહાણી કે'ની;
 જાવ રસીક લઈ આવ રમી કંઈ દાવ ભાવ સઉ સમે;
 વિપળ પળ મન એનામાં રમે (૨)
 માન લગીર કંઈ માન ગઈ ક્યાં સાન બમ્બુ' શું જાન!
 સહિ નહિ અવિન નવીન રીત ગમે (૨)
 તું ખોલી લે.—જો જોઈ લે.

શ્રીકૃષ્ણ—

૧૮

સુંદરી મુખ જોઈ ધીર શું ધરવી !
 વારી જાઉં તારારી સુસુરતપર મુસ્તપર. સુંદરી.

વઢન કમળપર જમર ભટકતો,
 મરણ શરણ થતો પણ ન અટકતો;
 પ્રીત રીત જાત એવી સઘળે;
 કામી હું કહાન બુદ્ધો છું જાન શુદ્ધ ને શાન. સુંદરી.

શ્રીકૃષ્ણ—

૧૬

વગર કલાંકીત ઉગ્યા એક નહીં પણ વિધુ ભલા બે આ
 તારા જાંખા થઇને અંગેઅંગે વશી રહ્યા બે આ

રૂક્ષમણી-કનકમાલીકા— ૨૦

શાણી કુલાઈ થાએ ફાળકો તું ઠાલી માલી;
 ધારી ન પાર કંઈ ઉતારી-તહે.....
 .....શું કહે છે આલી. ખાઈ.

બોલેલું હું તો કરવાની, નહીં ફરવાની જણ;
 છું ત્હારા સુખ દુઃખની સાથી.....
 આ બોલ્યું પરમાણુ, પણ તું બોલે ખાલી. ખાઈ.
 સ્વાર્થ વખત આવે નહિ સાધે ત્હારા જેવી કોક;
 અમર આશ નીરાશ કરું તો.....
 હાંશી કરશે લોકરે, હું તો આ ચાલી. ખાઈ.

શ્રી કૃષ્ણ—

૨૧

બોલ મીઠી (૨) કોમલડી તું,
 ટઉકો તું સુણવા તલસુ પળે પળે. બોલ.
 મીઠું બોલી રીઝી રીઝવતું,

ઠરદી દીલડું મહારૂ ગળે ગળે. બોલ.
 પ્રેમ પંખીણી પ્રેમમાં થઈ ગઈ તુંતો લીન,
 ટઉકો એક સુણાવતાં ગઈ કરી જળ વિણ મીન;
 મીઠું બોલી રીઝી રીઝવતું. બોલ.

૩૬મણી શ્રીકૃષ્ણ— ૨૨

મોહનજી મહારા આંખોના તારા ન્યારા થાવ ના.
 ગોરી ગુણવંતી ગોતી ગુણીઅલના અવગુણ ગાવ ના.
 ભમે ભ્રમર તો કળી કળી, રસબસ લેવા કાજ,
 સઉને દીલ દીએ નહી એ, શીઠ થાઓ નારાજરે. મો.
 રૂપ રંગને મળે પરીમળ, કમળ ભ્રમર બે એક,
 'હેલું' પિયુ પળમાં વિસારે, ભ્રમર કમળ શો ટેકરે;
 નટવરજી ન્યારા નયને નચાવ્યાના છિ દાવના ગોરી. મોહનજી.

શ્રી કૃષ્ણ— ૨૩

વિરહી જગતમાં રહેવું, ખીભું નથી દુઃખ એવું;
 કાશી ભલું ઠરવતીયું, હીમ હાડ ગાળી મરવું.
 વિષ પાન આથી સાફ, શૂળી તણું દુઃખ રહેવું. વિરહી.
 બે મહન તું પીડતો રહે આમ બે,
 તો તું મોકલ સત્યભામાને હવે;
 કે હૃદય બળતું ઠરે આ માહફ,
 થા ભગીર કંઈ તો હયાળ તું. વિરહી.

રૂઢમણી—

૨૪

આવી મારી ઝુપડીમાં આજ મહારા બહાલા,
 પાવન કીધી મારા રાજ.
 ધરે આપ વિષ્ણુ કોણુ દિલ દાઝ મારા બહાલા;
 કરશેા મને ના નારાજ.   આવી.
 નથી આસન રૂડુ પ્રભુ બેસાડવા,
 નથી પડરસ લોજન જમાડવા;
 મારો સ્વીકારો રોટલો ને છારા મારા બહાલા. આવી.

ટેબલો.

અંક ત્રીજો.

નારદ—

૨૫

લીલા બૂધર ત્હારી ભારી,
પામે ગતિ મતિ ના મ્હારી;
હેઠા હાથ પડતા હારી.

લીલા.

જરભર નરના મનહર મહેલે નહીં સંતતી ખાનારી,
રંક જનોની પંકડુટી ત્યાં પેટ પુરાં વસ્તારી;
કરતાં વિચાર ધારી ધારી. પામે.
દગલબાણીની રોણ તાણ પાણ તણી બલીહારી,
પ્રપંચી પાવરધા ફરતાં સાચતણી હાડમારી;
બુદ્ધી ખેર જાતી મારી. લીલા.

શ્રી કૃષ્ણ—

૨૬

શિખરિણી.

મરાલે હેખાલે નિરમલ નલે ચંદ્રક નમી,
કપોલે હંસો જે નયન નિરખુ ના ઠહું ઠથી;
સુવાસી તાંબુલે, વર અધરનો રંગ ન દિસે,
અરે હા ! આ શું છે ! હૃદય ધડકે શે વિષુ મિષે.

રૂક્ષમણી-કૃષ્ણ-સત્યભામા—૨૭

આ તો વરતી ન વગડો રસીક શાને રગડો,
યઈ શાણા બુલો કેમ જાન;

ગઈ ચાલી ક્યાં શુદ્ધ ને સાન,
 નાના નાહક કરો ના હેરાન-છળીલા પ્યારા.
 પડયો પ્રિતીનો પાસ, ત્યાં શું રસ્તો આવાસ;
 મહાઈં લોળી ભમાવ્યું તેં ભાન,
 પાતાં પીને પ્રીતી રસપાન;
 સુખ જેમાં છે સ્વર્ગ સમાન રસીલી પ્રીયા.
 અજળ ગજળ છે પ્રીતમાં, એકતાન ને ધ્યાન;
 મધુકર મધુ લેવા મરે, કમળ ન હે સન્માન.
 સમય સમજ ને ચિત્ત લહે, પાકું ફળ લઈ ખાય;
 કાચું ગ્રહે અધીરીઓ, મરે ન માંદો થાય.

શ્રીકૃષ્ણ-સત્યભામા-- ૨૮

આઈં અતુરંગી ચિત્ત ફેરી કીધી ચોરી;
 છાના શરમાવો ના છચોક શી શીર જોરી.   આઈં.
 બળતાને શું બાળવું, બૂખ્યાને નહીં ભીપા;
 આંગણુ માગણુ આવતાં, આહર નહીં અતીથ;
 ગોરી ગુણવંતી છળી કાળજડું રહી ફોરી.   આઈં.
 નૃપ નારીને વેલડી ત્રણેયની એ રીત;
 વિષ્ણુ સાથી ન ટકી શકે કરે ખુરાણે પ્રીત.
 પ્રેમી પંથ બુલ્યો છે પ્યારી લઈ લો ફોરી.   આઈં.

તિલોતમા—

૨૯

નારી ફેરાં ચરિતો અજળ નખરાં બારી (૨)
 નારી નાંખે નેણે વેણે સહને મારી (૨)

તે એક સાથ ખાંધે ચારી, બીજાથી રમતી જારી;
 નારી ત્હોએ સઉથી ન્યારી સદા રહેનારી (૨)
 લટકેથી ચટકેથી બીતર ધા કરતી બારી. નારી.

ઉર્વશી—

૩૦

જેન મળ્યા શ્યામ તો ન દીલને આરામ,
 દીલને આરામ નહી જીવ્યાતું કામ. જોને.
 આંખો અણીઆણી રૂડીને રૂપાળી,
 બહાલા રહું નિરાલી બળતીને શું બાળી !
 રૂડી રજની મ્હેં ગાળી વિરહે વનમાળી,
 ન દીલને આરામ. જોને મળ્યા.

નાગરીકા-સત્યભામા—

૩૧

પીડાતી પીડાતી પીડાતી રસીલી રસીલાથી પીડાતી
 બહેલા આવોરે દયા લાવોરે (૨)
 આંખો આંસુડાંથી ઉભરાતી. રસીલા.
 કાય કમળ બીડાય શું ! જો ઉગ્યો પિયુ ભાણુ,
 વિકસાવી સઉ પાંખડી કર જીવ્યું પરમાણુ;
 બહાલ વચન વારી થકી ભીંજેલાં સઉ અંગ,
 પિયુ ઉદયથી ઉઘડે મળવા ધરી ઉમંગ;
 પ્રિત ઘેલીરે જાઓ મહેલીરે,
 પિયુ વિષ્ણુ પળ એકે ન જાતી. રસીલા.

શ્રીકૃષ્ણ—

૩૨

સાંગોપાંગ સુરંગ વ્યંજ્ય અતિશે ધારો ગિરા ગુર્જરી
 પાદેપાદ રસાળ ભૂષણવતી થાઓ સખી ઉપરી

જે ગિર્વાણ ગિરા ગણાય ગણતાં તે સ્થાન એ દયો વરી
થાયે શ્રેષ્ઠ સહુ સખી જનથકી એ આશ પૂરો હરિ

સર્વ—

૩૩

આવો આવો સહુણા રીઝાવો રમી રાસ આવો,
લઈ દ્યોને લાખેણો આ લ્હાવો રમી રાસ આવો;
નટવર નગીના નેહ નયનો ન નાંખો,
ભામિની ભમાવી ભાળી ભોળી શું લાખો ?
ખટપટ નટખટ કરો શું ! જાવો જાવો. આવો આવો.

પારીજાતક પુષ્પની, સુવાસ ચારે પાસ;
સુંદર શ્યામ કૃપા થકી, પ્રસરે આ આવાસ;
મનહર મુખ કમળકાન્ત મોતીએ વધાવો,
વિરહ થેલી ગોપીકા વસંત ગુણ ગાવો.
થેઈ થેઈ આનંદ રેલાવો લાવો. આવો આવો.

સમાપ્ત.

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલાં પુસ્તકો શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડનો મુકામ બ્યાં હોય ત્યાંથી રોકડી ક્ષીંમતથી મંગાવી લેવાં. વેલ્યુપેબલ અથવા નોટપેડ કાગળ લેખમાં આવશે નહીં.

રૂ. આ. પા.

૧ નૌતમ-ચંદ્ર	૦—૨—૦
૨ ઉજ્જેણી યાને સોમનાથનો ઘેરો...	૦—૨—૦
૩ તારા-મુંદરી	૦—૨—૦
૪ શારદા	૦—૨—૦
૫ લવ-કુશ	૦—૨—૦
૬ મનુ-મણી	૦—૨—૦
૭ લીલા	૦—૨—૦
૮ શ્રી સત્યનારાયણ	૦—૨—૦
૯ વર્મતસેના	૦—૨—૦
૧૦ આનશી નાગ (ઉર્દુ જખાનમાં)	૦—૨—૦
૧૧ જહેરી છુરી ... (ઉર્દુ જખાનમાં)	૦—૨—૦
૧૨ શ્રી સત્યબામા	૦—૨—૦
૧૩ નુરજહાન ... (છપાય છે)	૦—૨—૦
૧૪ કમળા-લક્ષ્મી ... (છપાય છે)	૦—૨—૦

શ્રી દેશી નાટક કંપની લીમીટેડ.

ઠે. રીચીરોડ નં. ૩૬૧૫-અમદાવાદ.

